Socialutskottets betänkande

1981/82:5

om modersmjölk

Motion

I motion 1980/81:1239 av Bonnie Bernström (fp) och Eva Winther (fp) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om ersättning och stöd för leveranser av modersmjölk.

Motionärerna anför att bröstmjölk enligt all expertis är den allra bästa födan för nyfödda barn. Mjölkersättningar ger inte samma infektions- och bakterieskydd som bröstmjölk och innebär också bl. a. större påfrestningar på matsmältningsorganen. Under senare år har också allt fler allergier (t. ex. komjölksallergi) upptäckts orsakade av de industritillverkade produkterna. Det är därför viktigt för sjukhusen att ha god tillgång till bröstmjölk. Enligt motionärerna är landstingens intresse för att underlätta de livsviktiga leveranserna av bröstmjölk starkt varierande. De mjölklämnande kvinnornas insatser är ideella i de flesta fall. Det finns enligt motionärerna många goda skäl för landstingen att underlätta leveranserna av modersmjölk, ge bättre kompensation till mammorna samt stå för gratis pumpar. Landstingsförbundet och socialstyrelsen bör kontaktas för att samordnade insatser skall göras i de olika landstingen.

Remissyttranden

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från socialstyrelsen och Landstingsförbundet.

Socialstyrelsen pekar i sitt yttrande på att styrelsen utfärdat en rekommendation att BB-avdelningen bör tillhandahålla bröstmjölk även till de barn som inte ammas (SOSFS (m) 1978:30). Vidare anförs att styrelsen efter samråd med Landstingsförbundet i juni 1980 gått ut med en rekommendation till samtliga landsting med innebörden att medicinskt motiverad urmjölkning av mödrarna via bröstpump, antingen detta sker för barnets eller moderns skull, bör ske med ekonomiskt stöd från resp. landsting. Styrelsen har till sitt yttrande fogat ett yttrande från expertgruppen Amning inom styrelsens nämnd för hälsoupplysning. Expertgruppen har uttalat att det är ytterst eftersträvansvärt att de kvinnor som kan leverera mjölk också får tillgång till gratis pump och en ersättning som står i proportion till den tid och det arbete det medför att tillhandahålla bröstmjölk.

Landstingsförbundet hänvisar i sitt yttrande till ett svar förbundsstyrelsen avgivit till Landstingsförbundets kongress 1981 med anledning av en motion om information och normer beträffande modersmjölk.

I svaret sägs att i landstingsmotionen hemställts att Landstingsförbundet skall utforma ett informationsmaterial om behovet av modersmjölk och att förbundet hos socialstyrelsen skall aktualisera behovet av generella normer för dels när man får ge bröstmjölk, dels hur länge.

I svaret hänvisas bl. a. till den rekommendation som från socialstyrelsen gått ut till alla landsting om att bröstpumpar utan kostnad ställs till mödrarnas förfogande. Man anför vidare att socialstyrelsen och Landstingsförbundet f. n. diskuterar hur riktlinjer kan utformas för att få en heltäckande verksamhet för att tillgodose behovet av bröstmjölk för späda barn och att rekommendationer och informationsmaterial väntas komma under senare delen av år 1981. Landstingsförbundets styrelse föreslog kongressen att besluta att motionen måtte anses besvarad med vad som anförts i svaret. Kongressen beslutade i enlighet med förslaget.

Utskottet

Den i detta betänkande behandlade motionen, 1980/81:1239 av Bonnie Bernström (fp) och Eva Winther (fp), syftar till att åstadkomma bättre tillgång på bröstmjölk.

Under de senaste tio åren har en ökande medvetenhet om fördelarna med bröstmjölksuppfödning växt fram. I linje med detta har socialstyrelsen år 1978 utfärdat riktlinjer med rekommendationer att BB-avdelningarna bör tillhandahålla bröstmjölk även till barn som inte ammas. Under år 1980 har socialstyrelsen i samråd med Landstingsförbundet rekommenderat landstingen att utan kostnad ställa bröstpumpar till förfogande för mödrarna för att underlätta insamlandet av bröstmjölk.

Av den redovisning som ovan lämnats för remissyttranden från socialstyrelsen och Landstingsförbundet framgår att samarbetet kring bröstmjölksuppfödningen fortsätter. Utskottet har utöver vad som anförs i remissyttrandena inhämtat följande från socialstyrelsen. Material rörande amning och bröstmjölksuppfödning av barn är under utarbetande hos socialstyrelsen och beräknas vara färdigställt under senhösten 1981. Materialet – affischer och broschyrer – riktar sig både till mödrar som kan lämna bröstmjölk och till personal som kommer i kontakt med mödrar och barn, t. ex. personalen på BB-avdelningar och barnavårdscentraler.

Med hänsyn till det arbete som pågår på området inom socialstyrelsen och Landstingsförbundet, vilket arbete bl. a. syftar till att få en heltäckande verksamhet för att tillgodose behovet av bröstmjölk, anser utskottet det inte

erforderligt med någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen. Denna avstyrks därför.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1980/81:1239.

Stockholm den 13 oktober 1981

På socialutskottets vägnar
GÖRAN KARLSSON

Närvarande: Göran Karlsson (s), Gabriel Romanus (fp), Karl Leuchovius (m), Rune Gustavsson (c), Evert Svensson (s), John Johnsson (s), Erik Larsson (c), Ivar Nordberg (s), Karin Israelsson (c), Kersti Swartz (fp), Anita Bråkenhielm (m), Stig Alftin (s), Lena Öhrsvik (s), Ann-Cathrine Haglund (m) och Maria Lagergren (s).

GOTAB Stockholm 1981